

Ірина
ОПЛАТ

ГОЛОВИ, ЩО РОЗМОВЛЯЮТЬ. Чи варто слухати?

Ток-шоу - телевізійний жанр, який у світі вважається не тільки найпопулярнішим, а й найскладнішим. Основне навантаження лягає на плечі ведучого, який повинен вміти вести розмову з людиною, "розкручувати" її перед камерою, спонукати до ширості, бути спроможним сконцентрувати на собі увагу телеглядача протягом години. Саме тому ведучі ток-шоу не тільки найпопулярніші, а й найбагатші на телебаченні.

На українському телебаченні цей жанр теж набув неабиякої популярності. Для цього є суттєві підстави. Він не потребує великих затрат - як фінансових, так і технічних, як творчих, так і душевних.

Якось у ток-шоу "З Ольгою" брала участь диктор Тетяна Цимбал, одна з найпопулярніших на українському телебаченні. Ольга й Тетяна розмовляли про те, що потрібно для цієї професії. Згадано було багато - і сценічну мову, і зовнішність, і освіченість, і обізнаність у всіх сферах життя, згадали навіть тембр голосу і симетрію обличчя. Не прозвучало лише одне слово - особистість.

Друга якість, необхідна для ведучого ток-шоу, - інтерес до співрозмовника, адже мета - максимально розкрити героя програми. Головна ж біда наших ведучих - відсутність інтересу до співрозмовника. Далі починається повна колотнеча. Ми не знаємо для чого запрошуємо гостя в студію, про що з ним говорити, ми навіть просто не вміємо себе поводити.

Наприклад, Ю.Красін, ведучий ток-шоу "Зоряна дорога", взагалі використовує телевізійний простір виключно для самореклами. Майже невідомий нікому співак - але жодна програма не обходиться без його пісні. Про відбір героїв не варто й говорити. Адже на зоряному шляху поруч опиняються як незаперечні зірки (С.Бедусенко, М.Бурмака), так і хлопчики й дівчатка, які щойно з'явилися на обрії шоу-бізнесу.

Перед відвертим тиском

зухвалості В.Піховшека (політичне шоу "П'ятий кут") за час існування передачі зміг встояти лише Роман Віктюк, який, будучи людиною з театрального, а не з політичного світу, вразив ведучого його ж зброєю, і на нестерпні перебивання та риторичні звинувачення відповів тим же. Щось на кшталт: "Чому Ви не повертаєтесь до Києва?" (В.Піховшек) - "А чому ти не доб'єшся, аби мене запросили?" (Р.Віктюк). Пан Віктюк поставився до цього шоу як до гри й блискуче зіграв свою роль, поклавши суперника на лопатки. І шкода поважних людей, які всерйоз ставляться до безпардонного журналіста.

Припинило своє існування згадане вже ток-шоу "З Ольгою". Ольга Лосинська починала цю програму як найпрофесійніша ведуча на УТ, і її програма якийсь час справді була найцікавішою. Але поступово ми вивчили, що думає Ольга з приводу навколишнього світу, і розвиватись програмі стало нікуди. І якщо інші ток-шоу на нашому ТБ підуть цим шляхом (а це вірогідно), то їх очікує така сама доля.

На особливу увагу заслуговує НАРТ - телеканал, який у цьому виді телепродукції досяг досконалості - перетворився на кишеньковий канал пана Цендровського, який або бере в когось інтерв'ю, або дає його своєму заступникові.

Подяку хочеться висловити Ірині Гордійчук, ведучій ток-шоу "Ім'я". Ось хто уникає голів, що розмовляють. Зустрічається вона переважно з акторами театру та кіно й за годину, що триває передача, встигає показати мінімум три фільми й одну виставу, де задіяний її герой. Як трапилося, наприклад, в програмі з Володимиром Машковим. Нічого ми про нього нового не дізналися, але встигли детально ознайомитися з його ролями. Таким чином, фільм або виставу глядачеві вже можна й не дивитися.

У ток-шоу "Саме той" два змінних ведучих з'являються в студію готовими до розмо-

ви, але умудряються зробити передачу ніякою - і присікатися нема до чого, й говорити нема про що.

Бар "Чорний кіт. XXI століття" - одне з перших ток-шоу на УТ також не відрізняється скромністю. Тут особливо вражала наявність експертів, які вирішували глобальне й актуальне питання: брати чи не брати з собою в XXI століття представників інтелектуальної еліти. А оскільки програма все-таки відрізняється відбором гостей - це такі інтелектуальна еліта - то відразу хотілося їм поради не рушати нікуди з цією компанією, а особливо у XXI століття. Спасибі, експертів розігнали, й програма набула нормального вигляду. Трохи її псував сам Костя. І хочеться вклонитися пані Соломії Павличко, яка надзвичайно тонко й вміло вказала ведучому на його місце й, судячи з подальших програм, Кості це пішло на користь.

Ток-шоу "Табу" Миколи Вересня. Найепатажніша, найбільш інтригуюча і найбільш точно визначена ідея опинилася найдалі від реалізації. Адже, якщо І.Гордійчук в програмі "Ім'я" ім'я таки називає і людину з цим іменем показує, в програмі "Зоряна дорога" є навіть пісня про зоряну дорогу, а в "СВ-шоу" герої справді вкладаються спати, то у програмі М.Вересня між ідеєю та реалізацією - прірва. По-перше, йому так і не вдалося знайти ту тему розмови, яка сьогодні є "табу" для суспільства. По-друге, те, що Вересень вважає для суспільства "табу", залишається табуованим і для Вересня. Варто згадати бодай Юрка Юрченка, про статеве життя якого ми дізналися з газети "Бульвар", а зовсім не з програми "Табу", В.Корчинського, який так і не сформулював свою позицію і залишив відкритим питання, чому він покинув УНА - УНСО. Можна згадати Ладу Лузіну, яка так і не зізналася, - лесбійка вона чи ні, та М.Жванецького, який взагалі мало не повторив скандальний вчинок Жириновського з тією

різницею, що утиратися б тут довелося Вересню. І не без підстав, бо більш егоцентричного ведучого, який так нестерпно поводить себе на телебаченні, не знайдеш. Зухвале поводження, перманентне приниження гідності співрозмовника, зверхнє, поблажливе до нього ставлення - ось короткий словесний портрет ведучого номер один каналу "1+1". А якщо той факт, що М.Вересень раніше казав в перебивках: "З вами я, Микола Вересень і такий-то", а зараз каже: "З вами такий-то і я, Микола Вересень", вважати професійним зростанням, як зазначив в одному з інтерв'ю психолог програми "Табу", то варто замислитись над професійним рівнем самого психолога.

До того ж, невідповідність М.Вересня до зустрічі з героєм програми свідчить скоріше про його непрофесійність, ніж про оригінальність. І коли маленька дівчинка-лесбійка раптом змушує звіра журналістики помінятися місцями й починає сама брати в нього інтерв'ю, то про що вже говорити далі?

Цікаве ще одне ток-шоу каналу "1+1" - "Нічна розмова з жінкою", яке просто фактом свого існування викликає безліч питань. Чим "нічна розмова" відрізняється від денної? Звідки у автора та ведучого програми А.Борсюка виникає те поблажливе ставлення до співбесідника, недбале - до своєї роботи, і взагалі зухвале - до жінки? За якими творчими принципами на найпрофесійнішому каналі "1+1" з'явилася така жахлива картинка й такі застарілі фільтри? Чому ведучий, якщо не може підготуватися до розмови, не довідається що-небудь про свою чергову гостю? (Середній київський глядач зміг би багато розповісти А.Борсюку, наприклад, про Аду Роговцеву).

Окремо хотілося б сказати про гостей ток-шоу. Сьогодні в Києві багато цікавих людей - від рафінованих інтелектуалів до прагматичних бізнесменів, від яскравих зірок (зірки, до речі, бувають

не тільки естрадні) до мудрих політиків, сама доля яких є темою для розмови. Всі вони залишаються за кадром. Існує також два десятки імен, носії яких перекочують з програми в програму. Їхній творчий доробок глядач вже знає напам'ять, а щодо особистого життя - то вся білизна перетрушена, кожна кісточка обсмоктана і поживитися нема чим. І коли чуєш ім'я Астраї чи Ігоря Лихути, М.Мозгового чи Л.Кравчука, то - попри всю повагу до цих персон, хочеться вимкнути телевізор. Адже це дивна річ: вмикаючи його, ми бажаво бачити цікаву людину і немов би вступаємо з нею в особисті стосунки, запрошуючи в гості. Та скажіть, будь ласка, скільки разів на день можна витримати одних і тих самих гостей? Звідси питання до НАРТУ. Чи збираються вони перетягнути до ГУРТУ програму "Я - головний", виробництво якої, наскільки нам відомо, припинилося у вересні 1996 року і яку з того часу двічі на тиждень ми бачимо в ефірі? І, зрештою, куди дивиться Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення?

Одна загальна біда єднає всі згадані програми на чолі з їхніми ведучими - непрофесійність. Непрофесійність в усьому, яка включає у себе багато "не": від невідповідності до розмови до невміння себе поводити, від незацікавленості співрозмовником до незацікавленості у результаті власної роботи.

Один із найстаріших і найголовніших докорів телебаченню - голови, що розмовляють. Його вживають і досі, вживають самі телевізійники, часто навіть не звертаючи уваги на те, що минув час, телебачення в усьому світі змінилося, й найпередовіші телекомпанії давно вже дійшли висновку, що голови, які розмовляють, і є тим найцікавішим, що приваблює на ТБ. Справді, що може бути людині цікавішим за іншу людину, за співрозмовника, за індивідуальність, яка говорить якісь цікаві речі, вступаючи з глядачем мало не в особисту розмову.